

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdálkodás Intézet

Szerző: Dr. Csehné Németh Alexandra

**Dolgozat címe Dél-dunántúli régió területén működő hulladékgazdálkodási társaságok
pénzügyi hatékonyságának összehasonlító elemzése**

Pénzügytan mesterképzési szak nappali munkarend

Belső konzulens neve:

Prof. Dr. Varga József László

egyetemi tanár

Absztrakt:

Összefoglalóan elmondható, hogy bár a '90-es évektől fogva jelentős lemaradással nézett szembe az ágazat és az Uniós követelményeknek is csak jelentős beruházások és befektetések árán tudunk megfelelni, illetve az előírások felé közeledni, de mindenképpen pozitív előremutató törekvések tapasztalhatóak. Azonban a Covid világjárvány okozta pandémiás időszak jelentős hatásokkal járt, így a pandémia idején a gazdasági aktivitás csökkenése miatt kevesebb hulladék keletkezett az ipari és kereskedelmi szektorban. Ez a hulladékgazdálkodási társaságoknak csökkentett bevételeket jelentett. Továbbá az egészségügyi előírások betartása érdekében nőttek a védelmi eszközök és a fertőtlenítés költségei, de legjelentősebben munkaerőhiány érintette az ágazatot, annak magas élőképesség igénye miatt, így a munkaerőhiány és a betegség miatti kiesések tovább nehezítették a hulladékgyűjtés és -feldolgozás működését. Az egész rendszerre ránehezedik a hatósági árszabás, mivel a hulladékgazdálkodási díjak hatósági árának befagyasztása azt eredményezte, hogy a díjak befagyasztása miatt a hulladékgazdálkodási társaságoknak kevesebb bevételük volt, ami pénzügyi nehézségeket okozott, illetve a csökkentett bevételek miatt a társaságok kénytelenek voltak halasztani vagy leállítani tervezett beruházásaikat és fejlesztéseiket, továbbá az árak befagyasztása nem követte a költségnövekedést, ami a hulladékgazdálkodási társaságok számára további nyomást jelentett.

További pénzügyi és hatékonysági kihívások is jelentkeztek/jelentkeznek, így a technológiai hátrány, ami azt jelenti, hogy magyarországi hulladékgazdálkodási társaságoknak nem rendelkeznek elegendő tőkével a legújabb technológiák beszerzésére, ami a hatékonyság csökkenéséhez vezetett. Ilyen kihívások a regulációs kihívások is, mivel a gyorsan változó környezetvédelmi szabályozások és előírások nehezen kiszámítható környezetet teremtettek, ami befolyásolta a társaságok működését és pénzügyi tervezését. Mindemellet a hulladék megfelelő feldolgozása és újrahasznosítás magas költségeket és komplex technológiákat igényel, amelyek nem mindig álltak rendelkezésre. Áttörő megoldásokat és átalakulást a koncesszióba szervezés nyújthat melyet a MOL Zrt. valósít meg.

A H1-es számú hipotézis részben igazolódott a diplomamunka által, hiszen az adatok azt mutatják, hogy a nagyobb társaságok valóban nagyobb bevételeket érnek el, köszönhetően nagyobb ügyfélbázisuknak és piaci jelenlétüknek. Ha a nettó árbevétel alapján hozom az ítéletem akkor a hipotézisemet fentiekre tekintettel elvetem az 6. táblázat szemlélteti a megállapításomat. Ugyanakkor a hatékonyságuk nem feltétlenül jobb. Néhány kisebb társaság

jobban alkalmazkodik a helyi környezethez és hatékonyabb működést ér el kisebb működési költségekkel.

A H2 hipotézisre azt a választ adhatom, hogy azon társaságok, amelyek befektettek modern technológiákba, például szelektív hulladékgyűjtésben vagy újrahasznosításban, jelentős költségcsökkentést értek el a hulladékfeldolgozásban és kezelésben. Emellett javították szolgáltatásaik minőségét és növelték ügyfél-elégedettségüket. ehhez társul, hogy a diverzifikált szolgáltatási portfóliójú társaságok valóban stabilabb pénzügyi teljesítményt mutattak. Ezek a társaságok kevésbé voltak kitéve a piaci volatilitásnak és jobban tudtak alkalmazkodni a változó ügyféligényekhez. Jelentős mértékben az automatizálódás volt hatással, ami azonban a földrajzi elhelyezkedésnek rendkívül kitett, az urbanizált területeken könnyebben megvalósítható, így csak ezen működési területeken lévő társaságok esetében mutatkozik alternatívának.

Végezetül a H3 állítás is igazolódott, mivel Kaposvár esetében, ahol megvizsgáltam a korábbi éveket is azt láthattuk, hogy a társaságok kezdetben magasabb költségekkel szembesülnek a szabályozásoknak való megfelelés érdekében. Azonban hosszú távon ezek az előírások növelték a társaságok piaci pozíciójukat (például a Kaposvári Kft. látta el egy meghatározott időszakban (2018 január 1. napjától 2020.03.31. napjáig) szigetként Paksot és környékét, mivel az ügyfelek és a közösség értékeli a környezeti felelősségvállalást.

Összességében a magyarországi hulladékgazdálkodási rendszer számos pénzügyi és hatékonysági kihívással néz szembe, melyek a pandémia és a díjak befagyasztása miatt tovább súlyosbodtak. E kihívások kezelése elengedhetetlen a fenntartható és hatékony hulladékgazdálkodási rendszer kialakításához.